

Octauo phisicorum.

grauet patet ex diffinitionib⁹ talium motuū s; hoc est falsum. Tū quia secundum hec ad cuiuslibet grauis descensum ignis violenter moueretur. Tum qz si tunc simul aliquis ignis ascenderet perpendiculariter per eandem lineam per quam descenderet graue celum traheret se ignem sibi primum & cetera corpora media vsq; ad ignem ascendentē & per q̄ns omnia illa media simul ascenderent secundū eandem lineā rectam. Et per hoc contrariis motibus mouerētur tum quia in tali expulsione ipsum celum aut pars ei⁹ sequeretur ignem proximum quem expelleret & tūc vel totum celum descenderet vel pars eius abscederet ab eo que ignem sequeretur aut i tali expulsione nec celum nec pars eius sequitur ignem & tunc sequitur q̄ vacuum remaneat iuxta celum vel dicatur q̄ alia pars lateralis ignis rarefiet quousq; impleat locum expulse quod nō videtur possibile naturaliter cum ille sit ignis habens summam raritatem sibi possibilem naturaliter aut absq; rarefactione per motum localem sibi succedit & tūc eadem ratioe. iij. venit ad locū scde. z. iij. ad locū. iij. & sic deinceps et per cōsequēs tota sphaera ignis mutabitur que omnia sunt absurda. Cōfirmatur nā derisibile est dicere si lapillum habeo in manu mea & dimiserō illū cadere mox tota regio superior agitetur quod tamen sequeretur sicut p̄dicta qm̄ vt videmus nunq̄ aliquid expellit aliud nisi illud sit sibi primum expellendo aliquid primum mediante quo expellat aliud & sic deinceps vsq; ad vltimū hoc etiā videtur de intentione commentatoris vt ait scdo celi impossibile ē vt aliqd moueatur ab aliquo in loco mediāte aliquo nō moto a primo mouente. Et ex hoc infert q̄ pars aeris opposita soli nō potest moueri localiter motu recto per expulsionem ab ipso sole quia pars celi media inter aerem & solem sic non potest a sole moueri. Item horologium mouet se licet sit inanimatum.

Tertio vel huiusmodi corpora si non mouentur a se mouentur actiue a locis ad que tendunt. S; hoc non quia tūc velocius moueretur graue minus versus cētrum q̄ maius ceteris paribus quod patet eē falsum consequentia probatur vt supra. Item quia talis mot⁹ esset attractionis vt patet sed in tali motu non potest moueri aliquid distans a mouente nisi moueantur omnia media vt notum est & sic seq̄tur q̄ quando modicus ignis hic genitus ascēderet omnia corpora media vsq; ad cōcauū celi ascenderēt et econuerso si graue ppendiculariter descenderet omnia media simul descenderent quod est inconueniēs & ex hoc sequitur q̄ pars ignis tangens celum igne ascendente deberet ascendere vel condensari & p̄ cōsequens tota sphaera illa.

Quarto ad idē omni attractione vera necesse est attrahens cum attracto moueri vt habetur septimo phi. & per q̄ns oporteret q̄ celū ascenderet quod est falsum. Et si dicatur q̄ quedam attractio est attrahente quiescente vt est attractio ferri a magnete dicendum q̄ nunq̄ attrahens quiescens mouet pprie et actiue sed potius metaphorice per modum finis: vt dicit commen. septimo phi. commēto. x.

Quinto vel mouentur a medijs in quibus sunt & hoc non quia tūc idem actiuum naturale per se moueret ad plures differentias positionis & secundum contrarios motus quod repugnat actiuo naturali: quia est ex se determinatus ad vnū. g. q̄na probatur. Nā per eandē partē medijs p̄ quā leue ascēdit & rigit graue descendere & econtra & si' dū per vnā ascendit leue per aliam similem penitus & propinquam cōtin

git graue descendere. Item si sic aut eadē de his in dijs cōtinue moueret corpus motum a principio virtutis vsq; ad finem aut alia post aliā. Sicut multi dicunt accidere in motibus projectorum. Primum non potest dici quoniam tūc sequeretur q̄ cum graue generatum superius in aere puta grando vel nix descēderet aliqua pars aeris ab illa superiori regione vsq; ad terram descenderet. quod non conuenienter dicitur. Nec secundum quia tūc quanto illud magis descenderet tātō tardius moueretur quod est falsum. consequētia patet: quia in tali motu secūdū mouēs minus mouet q̄ primum & tertium q̄ sicut & sic deinceps vt patet in proiectis. Itē aut mouet a medio tanq̄ a motore p̄rio nō moto ab alio aut tanq̄ a motore secundario. Non secūdū / qz tunc oporteret assignare q̄s eēt ille motor p̄or. Preterea nos hic de tali motore primo inquirimus. Nec primum qm̄ a quacunq; parte medijs ponatur graue superius genitus moueri siue ab ea que est supra ipsum siue ab ea que est sub ipso siue a laterali sequitur q̄ illa ex se moueatur deorsum & per consequens ex se mouetur contra suam naturam quod repugnat. Et ex hoc sequitur q̄ motus non est violentus vt puta ipsius aeris deorsum.

Sexto arguitur q̄ graue non mouetur immediate a generante qm̄ ignis aliqui gñat ex percussione scilicet ad ferrū & tūc non mouetur ab eo sursum. Item illud quod produxit istū lapidem est corruptū a cētū annis ergo ab eo nō mouetur iste lapis deorsum. Tenet consequentia quia mouens est simul cum moto et nihil mouet effectiue nisi sit quia inter mouēs realiter & motum est relatio realis quia mouere dicit ens reale & sequitur est mouens ergo est.

Septimo aqua alterat seipsam reducendo se ad frigiditatem effectiue per suam naturā ergo mouet se. Item aqua frigefacit digitum positum in ea quādo ipsa frigefit ergo potest seipsa alterare qz frigefactibile est obiectū sue actionis ergo potest in omne frigefactibile si dicas sicut d̄ vino quod calefacit hominem tamen non calefacit se / quia agens debet esse approximatum passo modo idē non approximatur sibi ipsi. Contra dato q̄ ignis & aqua essent penetratiue adhuc ignis calefaceret eam ergo nō requiritur distinctio secundum situm. Item sequeretur q̄ lapis productus a solo deo non posset naturalit^r moueri nisi ab ipso solo deo quia non potest moueri nisi a generante.

Octauo forme est agere sed graue habet formā ergo mouet se. Postq̄ generans est corruptum. Si dicas q̄ mouetur ratione impressē virtutis. Contra illa virtus est accidens / sed accidens non mouet nisi virtute substantie ergo ibi est aliqua substantia mouens. Item eodem modo posset dici q̄ animata non uent se / quia non possunt mouere se nisi per virtutes quam acceperūt a generante. Item inanimata sunt corruptibilia. ergo sine extrinseco possūt moueri motu corruptionis. Item grauitas nō tantum est qualitas passiuā sed actiuā patet / quia ipsa posita in lapide videmus ipsum moueri omni alio remoto / unde si lapis fuisset ab eterno tunc non haberet gñans & tamen moueretur ergo nunc non mouetur a generante sed a grauitate alias forme naturales non haberent proprias operationes.

Mono Ex hac opinione seq̄tur q̄ phisice nichil potest probari eē causa effectiua alterius quia videmus q̄ posita grauitate remoto impedimento res mouetur. Et tamen secundum hanc opinionem non